

Kunnanhallitus	§ 272	22.11.2021
Kunnanhallitus	§ 288	13.12.2021
Valtuusto	§ 70	20.12.2021

Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelma

77/13.130/2021

Kunnanhallitus 22.11.2021 § 272

Kuntalain 110 §:n mukaan:

"Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota."

Valtuuston talousarvioseminaarissa 3.9.2021 vahvistettiin ensi vuoden talousarvion valmistelutyön pohjaksi 30.500.000 euron toimintakatteeseen päätyvä raami (0,7 % kuluvaan vuoteen verrattuna) ja investointien osalta 3,930 milj. euron nettoraami. Lähtökohtana budjetin valmistelussa oli, että tulovero- ja kiinteistövero- prosentit pidetään entisellään. Lainaa varaudutaan ottamaan talousarviovuonna

Palkoissa on varauduttu 2 % korotuksiin. Määrärahat on varattu uusiin virkoihin/toimiin jokaisessa hallintokunnassa. Hallintokunnat ovat tehneet esityksensä vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmaksi valtuuston vahvistaman raamin ja toiminnallisten tavoitteiden pohjalta.

Hyvinvointialueen uudistus vuoden 2023 alusta alkaen on huomioitu taloussuunnitelmavuosina.

Hallintokuntien esitykset on käyty yksityiskohtaisesti lävitse keskushallinnossa. Hallintokuntien esitysten perusteella käyttötalouden osalta valtuuston vahvistama kokonaisraami ylittyy 1.515.000 eurolla. Budjetti muodostuu 640.000 euroa alijäämäiseksi. Toimintakatteen vaje kasvaa valtuuston asettamaan raamiin nähden noin -4,7 %. Investointien kokonaisraami ylittää valtuuston vahvistamaa nettoraamin 375.000 eurolla ts. nettoinvestointeihin varataan talousarviovuonna 4,305 milj. euroa. Taloussuunnitelma ei ole tasapainossa suunnitelmakaudella vaan se on lähes 2,5 milj.euroa alijäämäinen.

Kokouksessa kuullaan kunnanjohtajan yleiskatsaus ja hallintojohtajan yleisesittely.

Yritysvaikutusarviointi on valmisteltu yhteistyössä keskushallinnon ja elinkeinotoiminnasta Ranuan kunnan yritysvaikutusarvioinnin käsikirjan mukaisesti seuraavista asiakirjoista: Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2022 - 2023 taloussuunnitelma (esitys) sekä Kuntastrategia 2019 - 2030; Rohkea Ranua - Arktinen kunta innostaa uuteen sekä Kehittyvä Ranua - Ranuan kunnan elinkeino-ohjelma 2019-2022. Em. asiakirjat ovat strategiatason asiakirjoja, joista arviointi tehdään aina.

Yritysvaikutusarviointi on ennakoarviointimenetelmä kunnallisten päätösten vaikutuksista paikallisiin yrityksiin ja yritysten toimintaympäristöön.

Yhteenveto suoritetusta yritysvaikutusten arvioinnista on seuraava:
Talousarviovuonna elinkeinopalveluiden brändityötä jatketaan osana koko kunnan brändistrategian kirkastamista.

Talousarviovuonna elinkeino-ohjelma päivitetään ja jalkautetaan yrittäjien ja kehittämiskumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön myötä. Em. asiakirjat ohjaavat kuntastrategian toimeenpanoa. Hankintojen kilpailuttamisessa korostetaan markkinavuoropuhelun ja markkinakartoitusten tärkeyttä sekä viestimistä yritysten suuntaan tulevista tarpeista. Käytössä on Clouidia -hankintaohjelma, joka mahdollistaa paikallisten yritysten tasavertaisen osallistumisen tarjouspyyntöihin. Kilpailutuksista tiedotetaan useissa kanavissa mm. kotisivuilla ja Facebook sivuilla.

Talousarviovuonna kunnassa panostetaan vahvasti tonttien ja kiinteistökehityskohteiden markkinointiin ja myyntiin sekä huolehditaan paikkakunnalla toimivien yritysten sekä paikkakunnalle tulevien yritysten toimitilatarpeista. Koulu/monitoimikeskuksen rakentamista jatketaan ja päiväkodin rakentaminen käynnistetään. Rakennushankkeiden lisäksi teitä kunnostetaan ja asfaltoidaan. Em. hankkeilla on merkittävä vaikutus paikallisten yrittäjien palveluiden kysyntään, kauppaliikkeille, työllistyvälle henkilöstölle sekä vuokra-asuntojen kysynnälle.

Business Ranuan kehittämishankkeita haetaan strategian mukaisesti. Suon biomassahanke edistää siirtymistä turpeen energiakäytöstä korkeamman jalostusasteen tuotteiden jalostukseen ja tuotantoon. Erityisesti tavoitteena on löytää uusia mahdollisuuksia suobiomassan (turpeet, sammal, kasvit suolla) kestävälle ja monipuoliselle käytölle hyvinvointituotteissa ja -palveluissa sekä elintarvikkeissa.

Yritysten toimintaympäristöä kehitetään tiiviissä vuorovaikutuksessa. Ranuan hyvää sijaintia kasvukeskusten läheisyydessä ja hyvien kulkuyhteyksien välillä vahvistetaan markkinoimalla aluetta liiketoimintaansa laajentaville organisaatioille. Tavoitteena on, että talousarviovuonna saadaan uusia investointeja ja yrityksille osaavaa työvoimaa kumppanuusverkoston kautta.

Maapoliittisilla linjauksilla ja päätöksillä turvataan riittävä tonttivaranto elinkeinoelämän ja asumisen tarpeisiin. Kaavoituksella ja asuntotarpeen selvittelyillä mahdollistetaan uusien yritysten, asukkaiden ja työntekijöiden saaminen paikkakunnalle. Tavoitteena talousarviovuonna on saada yksityistä tai julkista asuntotuotantoa kunnan alueelle.

Kunnan lähipalveluissa huolehditaan turvallisista ja terveellisistä tiloista sekä nykyaikaisista palveluprosesseista ja palvelutarjonnasta. Joustavat varhaiskasvatus-, päivähoito- ja koulupalvelut sekä hyvät harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat elinvoimatyön keskiössä.

Omistajapoliittisilla linjauksilla ja hankintaosaamisella ylläpidetään alueen yritysten toimintaympäristöä. Matkailun kansainvälinen kasvu vaatii koronan jälkeiseen aikaan voimakkaita digitaalisia myynti- ja markkinointitoimenpiteitä ja vahvaa matkailun alueorganisaatiota, jotta alalle saadaan uusia yrittäjiä, uusia ideoita ja palveluita sekä verkostoja, joilla pystytään auttamaan alueen yrittäjiä kasvuun ja kansainvälistymiseen. House of Lapland –kumppanuushankkeen kautta jatketaan Ranuan investointikohteiden esittelyä. Business Ranua korostaa kumppanuusverkoston merkitystä kehittämistyössä. Kuituverkko mahdollistaa tietotyön, verkkokaupan ja palveluiden kehittämisen sekä laajan näkyvyyden.

Kunta jatkaa panostamista työllistämisen hoitoon ja urapolkujen luomiseen työllistämisyksikön avulla. Yksikkö tekee tiivistä yhteistyötä elinkeinotiimin, toisen asteen oppilaitosten sekä kaikkien hallintokuntien ja yritysten sekä kolmannen sektorin kanssa. Paikallisia voimavaroja hyödynnetään uusien työpaikkojen synnyttämiseksi ja olemassa olevien työpaikkojen säilyttämiseksi.

Yritysten hyvinvointiin ja jaksamiseen vaikutetaan lisäämällä tiedottamista sekä tilaisuuksia hyvinvoinnin ammattilaisten kanssa. Hyvinvointisuunnitelman valmisteluun otetaan mukaan yritykset kaikilta toimialoilta.

Yhteistyöryhmä kokoontui 17.11.2021. Yhteistyöryhmällä ei ollut huomautettavaa vuoden 2022 talousarvioon ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelmaan.

Esityslistan mukana jaetaan esitys vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien

2023-2024 taloussuunnitelmaksi.

Valtuuston talousarviokokous pidetään ma 20.12.2021 klo 9.00 alkaen.

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman.

Päätös: Talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023-2024 käsittelyä jatketaan kunnanhallituksen kokouksessa 13.12.2021.

Merkitään, että kunnanhallitus piti tämän pykälän käsittelyn aikana tauon 17:52-17:57.

Lisätietoja asiasta antaa:

kunnanjohtaja Tuomas Aikkila

puh. 040 539 4293, etunimi.sukunimi@ranua.fi

Kunnanhallitus 13.12.2021 § 288

Päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto hyväksyy vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelman.

Päätös: Asiasta käydyn keskustelun aikana vuoden 2022 talousarvioon ja vuosien 2023 - 2024 taloussuunnitelmaan tehtiin seuraavat muutokset/muutosehdotukset:

Tekninen lautakunta

Tekninen toimi

Kunnanhallituksen jäsen Terhi Salmela esitti jäsen Markus Ranuan kannattamana, että luodaan selkeä toimintamalli, jonka perusteella vapaa-ajan asuntojen kaavassa määritetystä käyttötarkoituksesta voidaan poiketa huomioiden tavoite kasvattaa kunnan vakituisten asukkaiden määrää.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja esitti, että ne kunnanhallituksen jäsenet jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Terhi Salmelan esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 5 JAA ääntä (Mirva Salmela, Anitta Jaakola, Jari Hintsala, Rauno Kelahaara, Aimo Kortesalmi) ja 2 EI ääntä (Markus Ranua, Terhi Salmela).

Päätösehdotus jäi voimaan.

Kunnanhallituksen jäsen Anitta Jaakola esitti Rauno Kelahaaran kannattamana,

että kelkka- ja talvipyöräilyreittien kunnossapito hoidettaisiin omana työnä ja työvuorosuunnittelulla varmistettaisiin tason nosto.

Kunnanhallituksen jäsen Markus Ranua esitti vastaesityksenä jäsen Terhi Salmelan kannattamana, että koneenkuljettajan/puistotyöntekijän toimi poistettaisiin talousarviosta ja, että kelkka- ja talvipyöräilyreittien kunnossapito hoidettaisiin ostopalveluna.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaksi poikkeavaa kannatettua ehdotusta, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja esitti, että ne kunnanhallituksen jäsenet jotka kannattavat Markus Ranuan ehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Anitta Jaakolan esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 2 JAA ääntä (Markus Ranua, Terhi Salmela) ja 5 EI ääntä (Mirva Salmela, Anitta Jaakola, Jari Hintsala, Rauno Kelahaara, Aimo Kortesalmi).

Anitta Jaakolan esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanhallituksen jäsen Keijo Ruonala jäväsi itsensä edellä mainitun asian käsittelyssä ja päätöksenteossa (Hallintolaki § 28 kohta 3).

Investointiosa

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti poistaa investointiosasta ajanottokopin wc tilojen ja viemäriverkon rakentamiseen varatun rahan.

Kunnanhallituksen jäsen Markus Ranua esitti Terhi Salmelan kannattamana, että investointiosaan varattaisiin yläkoulu/lukion hankesuunnitelmaan suunnittelumäärärahaa 100 000 euroa.

Kunnanhallituksen jäsen Anitta Jaakola esitti Rauno Kelahaaran ja Aimo Kortesalmen kannattamana, että yläkoulu/lukion hankesuunnitelmaan suunnittelumäärärahaa ei varattaisi.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaksi poikkeavaa kannatettua ehdotusta, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja esitti, että ne kunnanhallituksen jäsenet jotka kannattavat Markus Ranuan ehdotusta äänestävät EI ja ne, jotka kannattavat Anitta Jaakolan esitystä äänestävät JAA.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 3 EI ääntä (Jari Hintsala, Markus Ranua, Terhi Salmela) ja 4 JAA ääntä (Mirva Salmela, Anitta Jaakola, Rauno Kelahaara, Aimo Kortesalmi).

Anitta Jaakolan ehdotus hyväksyttiin.

Muilta osin kunnanhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä päätösehdotuksen.

Merkitään, että pidettiin tauko 18:40-19:03.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti valita Anitta Jaakolan pöytäkirjantarkastajaksi Markus Ranuan poistuessa kokouksesta § 288 käsittelyn ja päätöksen teon jälkeen.

Valtuusto 20.12.2021 § 70

Päätös: Valtuusto kävi yleiskeskustelun talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Talousarvion ja taloussuunnitelman yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehtiin seuraavat muutosehdotukset/muutokset:

Käyttötalousosa

Maankäytön suunnittelu

Valtuutettu Ulla Ilvesluoto esitti Petri Mannisen kannattamana, että sanallisiin tavoitteisiin kirjattaisiin, että valtuusto linjaa kantansa tuulivoiman rakentamiseen.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kunnanhallituksen pohjaesitystä poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja esitti, että ne valtuutetut, jotka kannattavat Ulla Ilvesluodon esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka eivät kannata äänestävät EI.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 7 EI ääntä (Antti-Pekka Aikkila, Jari Hintsala, Sirkka Illikainen, Mika Kehusmaa, Markus Ranua, Keijo Ruonala) ja 10 JAA ääntä (Tatu Hietala, Ulla Ilvesluoto, Anitta Jaakola, Rauno Kelahaara, Aimo Kortesalmi, Jaakko Kouva, Liisa Manninen, Petri Manninen, Mirva Salmela, Ari Sääskilähti).

Puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen Ulla Ilvesluodon esityksen.

Sivistystoimi

Varhaiskasvatus

Valtuutettu Antti-Pekka Aikkilan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti poistaa sanalliset tavoitteet ja perustelut kohdasta kohdan: ``Kuusivuotiaiden esiopetus järjestetään uudessa Kerkkä-monitoimikeskuksessa syksystä 2022 alkaen. Viisivuotiaiden esiopetuskokeilu järjestetään päiväkodin ryhmissä``. Valtuusto päätti yksimielisesti lisätä sanallisiin tavoitteisiin ja perusteluihin, että uuden päiväkodin suunnittelu on aloitettu, jonka yhteydessä ratkaistaan esiopetuksen järjestäminen.

Tekninen toimi

Valtuutettu Terhi Salmela esitti Markus Ranuan ja Petri Mannisen kannattamana, että luotaisiin selkeä toimintamalli, jonka perusteella vapaa-ajan asuntoja voisi muuttaa vakituiksi asunnoiksi käyttötarkoituksen muutoksella. Tämä lisäisi kunnan vakituisten asukkaiden määrää.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja esitti, että ne valtuutetut jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Terhi Salmelan esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 9 JAA ääntä (Tatu Hietala, Jari Hintsala, Sirkka Illikainen, Ulla Ilvesluoto, Anitta Jaakola, Rauno Kelahaara, Aimo Kortesalmi, Jaakko Kouva, Mirva Salmela) ja 7 EI ääntä (Antti-Pekka Aikkila, Mika Kehusmaa, Liisa Manninen, Petri Manninen, Markus Ranua, Terhi Salmela, Ari Sääsکیlahti).

Puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen pohjaesityksen.

Valtuutettu Markus Ranua esitti Terhi Salmelan ja Petri Mannisen kannattamana, että koneenkuljettajan/puistotyöntekijän toimi poistettaisiin ja, että kelkka- ja talvipyöräilyreittien kunnossapito hoidettaisiin ostopalveluna.

Julistettuaan keskustelun asiasta päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Puheenjohtaja esitti, että ne valtuutetut jotka kannattavat päätösehdotusta äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Markus Ranuan esitystä äänestävät EI. Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin yhteensä 9 JAA ääntä (Tatu Hietala, Jari Hintsala, Sirkka Illikainen, Ulla Ilvesluoto, Anitta Jaakola, Rauno Kelahaara, Aimo Kortesalmi, Jaakko Kouva, Mirva Salmela) ja 7 EI ääntä (Antti-Pekka Aikkila, Mika Kehusmaa, Liisa Manninen, Petri Manninen, Markus Ranua, Terhi Salmela, Ari Sääsکیlahti).

Puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen kunnanhallituksen pohjaesityksen.

Investointiosa

Valtuutettu Antti-Pekka Aikkilan esityksestä valtuusto päätti yksimielisesti lisätä investointiosaan 100.000 euron suunnittelumäärärahan yläkoulu/lukio-hankesuunnitelmaan. Suunnittelumäärärahan aktivoimisella edellytyksenä on tilatarpeiden selvitystyön valmiiksi saaminen 11.4.2022 mennessä.

Valtuusto hyväksyi vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman liitteen mukaisesti.

Merkittään, että valtuutettu Keijo Ruonala jääväsi itsensä teknisen toimen

käsittelyn ja päätöksen teon ajaksi.

Merkitään, että valtuusto piti tauon pykälän käsittelyn aikana klo 10:48-10:55.